

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/624/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115206404
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4115206404.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Sone Zmekovej, v právnej veci žalobcu: F. H. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, Z., zastúpený JUDr. Gabrielom Laktišom, advokátom so sídlom v Nitre, Mariánska 8, proti žalovaným: 1/ M., všetci zastúpení JUDr. Ľubomírom Messingerom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 23, o vykonanie úprav a opráv oplotenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 12C/130/2015-106 zo dňa 08. júna 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 127 ods. 1, § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovaným povinnosť vykonať úpravy oplotenia v časti oplotenia hraničiaceho oplotenie medzi ich parc. č. 3069 vybudovaním odvodňovacieho rigolu z betónového žlabu osadeným medzi živým plotom a jestvujúcim oplotením a vybudovaním drenáže so zaústením drenáže pod stred zatravnenej plochy v spodnej časti parcely č. 3068 a vybúrať pôvodný základový betónový múrik so železnou výstužou v šírke 400 mm, do hĺbky min. 600 mm tak, aby prečnieval aspoň 200 mm nad úroveň pozemku parc. č. 3068. Svoj nárok opieral o ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje susedské práva. Podľa názoru súdu prvej inštancie medzi účastníkmi konania sa jedná o typický susedský spor, kedy dochádza k prenikaniu nejakých účinkov z jedného pozemku na susedný pozemok. Vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného. Žalobca v konaní tvrdil, že na jeho pozemok z pozemku susedov - žalovaných preniká dažďová voda a rozpadáva sa betónový múrik, ktorý padá výlučne na jeho stranu. Žalobca sa na základe ustanovenia § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka mohol len negatívnou žalobou domáhať ochrany proti rušivým zásahom, ktoré by ho nad mieru primeranú pomerom obťažovali. Negatívnu žalobu však nepodal a súd jeho žalobu, ktorou žiadal, aby uložil žalovaným povinnosť niečo konkrétne pozitívne konať nemohol vyhovieť a to s poukazom na R 45/1986, ktorý hovorí o tom, že návrhom na začatie občianskeho súdneho konania smerujúceho proti vlastníkovi sa žalobca môže úspešne domáhať len vydania rozsudku, ktorým by žalovanému vlastníkovi bola uložená povinnosť zdržať sa presne vymedzeného rušenia, nie však povinnosť niečo pozitívne konať (napr. odstrániť, premiestniť alebo upraviť určitým spôsobom predmet svojho vlastníctva). Uviedol, že ochrana s poukazom na § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmeruje k tomu, aby žalovaným boli uložené konkrétne opatrenia, súd nemôže uložiť žalovaným povinnosť niečo pozitívne konať, pričom je výlučne na nich, aby si zvolili opatrenia, ktorými zamedzia ďalšiemu obťažovaniu suseda. Žalobca sa podanou žalobou mohol domáhať, aby súd uložil žalovaným povinnosť zdržať sa presne vymedzeného rušenia. V prípade ustanovenia § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa jedná o žalobu na poskytnutie ochrany

pred hroziacou vážnou škodou. V konaní však musí byť preukázané, že v dobe rozhodovania súdu existuje vážne ohrozenie žalobcu alebo jeho majetku, že hrozí vážna škoda, nestačí len obťažovanie alebo hrozba menej vážnej škody, v takom prípade je možné domáhať sa zdržania rušenia podľa § 126 Občianskeho zákonníka. Ďalej konštatoval, že žalobca vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 05.02.2016 uviedol, že mu vzniká vážna škoda, ktorá ohrozuje jeho majetok a zdravie osôb, ktoré nehnuteľnosti užívajú a ktorými sú jeho rodičia a maloletý synovec. Súd prvej inštancie sa však s argumentmi žalobcu nestotožnil a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v konaní neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal jednoznačne a bez pochybností že by mu hrozila vážna škoda, o hrozbe vážnej škody nepredložil súdu jediný dôkaz. Navyše konštatoval, že nebolo zrejmé, ako je ohrozované zdravie osôb užívajúcich nehnuteľnosť. V tomto smere uviedol, že ide len tvrdenie žalobcu bez dôkazu. Znaleckým posudkom č. 30/2014 síce žalobca preukázal, že betónový múrik na hranici parc. č. 3068 a parc. č. 3065 je poškodený, v znaleckom posudku sú uvedené príčiny jeho poškodenia aj navrhnuté riešenie situácie, čo bolo zistené aj na ohliadke. Bolo teda preukázané, že múrik sa rozpadáva a jeho úlomky padajú na pozemok žalobcu, avšak podľa názoru prvej inštancie nie v takom rozsahu, aby sa dalo hovoriť o vážnej škode a vôbec nie o vážnom ohrožení zdravia osôb žijúcich v nehnuteľnosti, pričom o ohrožení zdravia žalobcu nie je možné vôbec uvažovať, pretože tento v nehnuteľnostiach ani nežije. Mal za to, že znalecký posudok č. 30/2014 je nepoužiteľný pre posúdenie hroziacej škody, pretože tento sa vôbec takouto otázkou nezaoberal, pričom pre posúdenie hroziacej škody je možné vychádzať aj z odborného názoru znalca, ktorý vie popísať jednotlivé hroziace poškodenia a znehodnotenia majetku žalobcu a vie predbežne odhadnúť aj ich výšku. Žiadny dôkaz ohľadne vážnej škody súvisiacej s prenikaním dažďovej vody žalobcu súdu takisto nepredložil, znalecký posudok č. 30/2014 sa ani touto otázkou nezaoberal, navyše žalobca vôbec nevysvetlil a nepreukázal akú vážnu škodu mu prenikajúca dažďová voda spôsobuje, je to len jeho tvrdenie, že vteká aj do pivničných priestorov rodinného domu súp. č. XXXX na parc. č. 3066, dôkaz o tom súdu predložený žiadny nebol. Záverom súd prvej inštancie zdôraznil, že podmienkou úspešnosti žaloby podľa ustanovenia § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka je preukázanie vážneho ohrozenia, čo v predmetnom konaní zo strany žalobcu preukázané nebolo a preto súd prvej inštancie jeho žalobe vyhovieť nemohol a zamietol ju.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel v celom rozsahu a zaviazal žalovaných na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, alternatívne navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Namietal, že napadnutý rozsudok bol vydaný v rozpore so skutočným a právnym stavom veci. Ďalej namietal, že žalobný návrh je kumuláciou ustanovení § 127 ods. 1 a § 147 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že písomným podaním zo dňa 05.02.2016 právny zástupca len upresnil právne dôvody vzhľadom na obsah a petit žalobného návrhu zo dňa 06.03.2015. Zastal názor, že v prvoinštančnom konaní riadne preukázal vážne ohrozenie svojho majetku a zdravia osôb blízkych žalobcovi. Považoval za nepochopiteľné, že prvoinštančný súd bez akejkoľvek odbornej znalosti danú hrozbu vážnej škody posúdil bez akéhokoľvek dokazovania len ako obťažovanie alebo hrozbu menej vážnej škody, pretože toto konštatovanie považoval za subjektívny názor. Odvolateľ k miestnej ohliadke vykonanej prvoinštančným súdom dňa 08.12.2015 uviedol, že táto bola bez akejkoľvek relevantnej fotodokumentácie, resp. video dokumentácie zo strany súdu, podľa neho bola len prechádzkou po dotknutých nehnuteľnostiach, bez akejkoľvek výpovednej hodnoty o danom stave veci. Namietal tiež, že v priebehu celého prvoinštančného konania konajúci súd nevyslovil žiadny svoj predbežný právny názor týkajúci sa žalobcom predloženého znaleckého posudku č. 30/2014, o ktorom by konštatoval, že ho nepovažuje za použiteľný, preto bol presvedčený, že znalecký posudok okrem ďalších listinných dôkazov preukazuje opodstatnenosť ním uplatňovaných nárokov. Bránil a tým, že bolo povinnosťou súdu ustanoviť súdneho znalca, ktorý mal zodpovedať na otázky súdu v súvislosti s preukázaním žalobcom tvrdenej hrozby. Uviedol tiež, že prvoinštančný súd sa nevysporiadal so skutočnosťami týkajúcimi sa predsporového konania, navyše sa s písomne doloženými dôkazmi vôbec nezaoberal a tieto ani nevyhodnotil pri rozhodovaní.

3. Žalovaní k odvolaniu žalobcu podali písomné vyjadrenie, v ktorom uviedli, že s tvrdeniami žalobcu uvedenými v odvolaní zásadne nesúhlasia a naďalej trvajú na svojich vyjadreniach uskutočnených počas samotného konania. Zo strany žalovaných v súčasnosti nedochádza a ani nedochádzalo k žiadnym zásahom, ktoré by nad mieru primeranú pomerom obťažovali alebo vážne ohrozovali výkon práv žalobcu. Mali za to, že na základe žaloby nemožno žalovaným uložiť povinnosť zrekonštruovať, opraviť múrik a oplatenie ako aj odvodňovací kanál v zmysle Znaleckého posudku, nanajvýš len uložiť povinnosť zdržať sa presne vymedzeného rušenia, ktoré je podľa ich názoru spôsobované len prírodnými

javmi. Podľa žalovaných nie je preukázané, že by existovalo vážne ohrozenie žalobcu alebo jeho majetku, nestačí len obťažovanie vo forme z esteticky rozpadávajúceho sa múrika, ktorý nespôsobuje hrozbu žiadnej škody. Mali za to, že žalobca šikanóznym spôsobom od žalovaných vyžaduje úpravy nehnuteľností podľa jeho predstáv. Zastali názor, že predmetný hraničiaci múrik je poškodzovaný aj dažďovou vodou, ktorá je odvádzaná zo strechy žalobcu rovno k hraničnému múriku a po povrchu ďalej na záhradu. Súčasný stav múrika podľa nich v ničom neobmedzuje vlastnícke právo žalobcu. Vzhľadom k tomu, že žalovaní žiadnym spôsobom neobmedzujú výkon vlastníckeho práva žalobcu, ani ho neobťažujú nad mieru primeranú pomerom v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na skutočnosť, že žalobcom nebola preukázaná žiadna škoda a ani bezprostredné vážne ohrozenie majetku v zmysle § 417 ods.2 Občianskeho zákonníka, nesúhlasia s úpravou oplotenia a múrika tak, ako to navrhol žalobca. Mali za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by mu hrozila vážna škoda. Na základe uvedeného navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť.

4. K vyjadreniu žalovaných k odvolaniu sa písomne vyjadril žalobca a uviedol, že tvrdenia žalovaných sú v rozpore so skutočným stavom veci. Žiadal zohľadniť, že žalovaní svojím konaním v predsporovom konaní uznali v celom rozsahu oprávnené nároky žalobcu podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, týkajúce sa vrchnej časti oplotenia susediacich pozemkov. Podľa neho nie je pravou, že by k poškodzovaniu múrika dochádzalo aj dažďovou vodou zo strechy rodinného domu žalobcu, pretože k rozpadu po celej časti oplotenia v dolnej časti dochádza výlučne rozpadom betónového múrika z jeho vrchnej a nie zo spodnej časti. Dodal, že riadne preukázal oprávnenosť svojich nárokov.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté podstatné dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí.

7. Súd prvej inštancie aplikoval v tejto veci ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktorý však bol dňom 1. júla 2016 zrušený Civilným sporovým poriadkom. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vydal dňa 08.06.2016, t.j. ešte za účinnosti predchádzajúceho procesného predpisu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok. Odvolací súd, rozhodujúc vo veci už v čase účinnosti Civilného sporového poriadku, postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastníci vecí sa musia zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažovali iného alebo čím by vážne ohrozili výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vniknúť na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

9. Podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o vážne ohrozenie, ohrozený má právo sa domáhať, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie hroziacej škody.

10. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že v prípade, ak vlastníci vecí nerešpektujú obmedzenia jeho vlastníckeho práva v zmysle ustanovenia § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ten, kto je ohrozený jeho neoprávnenými zásahmi, sa môže domáhať súdnej ochrany v sporovom konaní. Z prvej vety odseku 1 vyplýva, že žalobným návrhom sa možno voči vlastníkovi, ktorý nerešpektuje tzv. susedské práva, domáhať toho, aby sa zdržal presne opísaného a vymedzeného rušenia, ktorým žalovaný obťažuje svojho suseda alebo ktorým vážne ohrozuje výkon jeho práv. Zo znenia tohto zákonného ustanovenia súčasne vyplýva, že je vylúčené, opierajúc sa o tento právny dôvod žaloby, požadovať, aby sa vlastníkovi uložila povinnosť niečo konkrétne konať. Žaloba na vykonanie

vhodných a primeraných opatrení na odvrátenie vážne hrozacej škody môže mať svoj právny dôvod iba v § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rozdiel medzi žalobou podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka a negatívnou žalobou podľa § 126 Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že kým negatívnou žalobou možno len požiadať, aby sa žalovaný niečoho zdržal (prípadne odstránil následky konania), v prípade vážneho ohrozenia možno žiadať súd, aby žalovanému uložil povinnosť i niečo konať.

11. V prejednávanej veci sa žalobca podanou žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 10.03.2015 domáhal od žalovaných 1/ až 3/ vykonania úpravy oplatenia medzi parcelami č. 3069 a č. 3068 vybudovaním odvodňovacieho rigolu a vybudovaním drenáže, ako aj vybúraniu pôvodného základového betónového múrika so železnou výstužou. Žalobu odôvodnil tým, že z dôvodu vybudovania zámkovej dlažby žalovanými 1/ až 3/, ktorej spádovanie je v smere na stranu žalobcu, čoho dôsledkom je stekanie všetkej dažďovej vody na jeho parcelu, sa dostáva do jeho rodinného domu a narúša betónový múrik, ktorý sa rozpadáva a znehodnocuje tak jeho parcely. Žalobca tvrdil, že jeho nárok v zmysle § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka je oprávnený, pričom podľa neho dochádzalo nielen ku škode, ale aj k ohrozeniu zdravia užívateľov nehnuteľnosti.

12. Podanou žalobou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovaným 1/ až 3/ niečo konkrétne konať, konkrétne upraviť a opraviť oplatenie a odstrániť betónový múrik s poukazom na ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúce susedské vzťahy a neskôr s poukazom na ustanovenie § 147 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V zmysle ustanovenia § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka môže súd uložiť vykonať vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hrozacej škody, avšak musí sa jednať o vážne ohrozenie.

13. Odvolací súd po prejednaní veci prijal záver, že súd prvej inštancie správne vec po právnej stránke posúdil a riadne zistil skutkový stav, pričom jeho závery majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Aj podľa názoru odvolacieho súdu z vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie, ako aj z vykonanej ohliadky na mieste samom, znaleckého posudku č. 30/2014 vypracovaného znalcom Ing. Dušanom Hrbatým a jednotlivých výpovedí nevyplýva, že oplatenie ako aj betónový múrik, úpravy, opravy a odstránenia ktorých sa žalobca domáhal, vážne ohrozuje zdravie žalobcu alebo, osôb žijúcich v nehnuteľnosti prípadne samotnú nehnuteľnosť patriacu žalobcovi. Ako súd prvej inštancie správne konštatoval, v čase rozhodovania súdu musí byť preukázané, že existuje vážne ohrozenie žalobcu a jeho majetku. Takáto žaloba na odvrátenie hrozacej škody môže byť úspešná len vtedy, keď je tu vážne nebezpečenstvo. V dôsledku týchto zistení súd prvej inštancie prijal správny záver, že žaloba žalobcu v tejto veci nie je dôvodne podaná, a nie je možné takejto žalobe vyhovieť, pretože v konaní nebolo preukázané, že v čase rozhodovania súdu existovalo vážne ohrozenie (hroziaca škoda) zdravia osôb v nehnuteľnosti žijúcich alebo samotnej nehnuteľnosti patriacej žalobcovi, čo je základným predpokladom úspešnosti žaloby na odvrátenie hrozacej škody. Navyše je potrebné podotknúť, že žalobcom predložený znalecký posudok sa vzniku možného vážneho ohrozenia ani netýkal. Vzhľadom k týmto skutočnostiam odvolací súd prijal záver, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, ktorého zaťažovalo dôsledkom čoho je zamietnutie žaloby.

14. Vo vzťahu k ďalším dôvodom uvedeným v podanom odvolaní odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie sa v konaní nedopustil žiadnych vážnych procesných pochybení, ktoré by mali za následok zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Aj keď z obsahu zápisníc o pojednávaní vyplýva, že súd prvej inštancie nepostupoval striktne podľa § 118 ods. 2 OSP a neuviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, na pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie dňa 18. mája 2016 riadne účastníkov konania podľa § 120 ods. 4 OSP poučil. Z obsahu tejto zápisnice o pojednávaní tiež vyplýva, že účastníci konania žiadne návrhy na dokazovanie nemali. Taktiež je možné konštatovať, že zo Znaleckého posudku č. 30/2014 znalca Ing. Dušana Hrbatého, ktorý predložil žalobca, a obsah ktorého žalobca poznal, nepochybne hrozba vážnej škody nevyplýva. Nedôvodne preto žalobca v podanom odvolaní súdu prvej inštancie vytyka, že bolo povinnosťou súdu ustanoviť súdneho znalca na preukázanie hrozby vážnej škody v súvislosti s prenikaním dažďovej vody do pivničných priestorov rodinného domu žalobcu. Žalobca, ktorého v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno takýto dôkaz pred súdom prvej inštancie vykonať nenavrhol, pričom súd dôkaz, ktorý účastník konania nenavrhol, v zmysle ust. § 120 ods. 1 OSP mohol vykonať len výnimočne. Bolo predovšetkým povinnosťou žalobcu označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a to ešte v priebehu konania pred súdom prvej inštancie.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).